

ELS CURSOS NATURALISTES DE LA INSTITUCIÓ

PROGRAMA 2009 - 2010

Presentació

Us presentem un nou programa de cursos naturalistes de la ICHN que pretén esdevenir un espai de formació de temàtiques diverses des del vessant naturalista. Es tracta de cursos dirigits als interessats en el coneixement i l'estudi dels organismes i dels sistemes naturals i que tenen un enfocament totalment pràctic. Algunes novetats d'aquest nou programa són la realització de cursos d'un sol dia i centrats en un determinat grup d'organismes d'un espai natural concret i també la realització d'un curs que es desenvoluparà durant uns quants dies entre setmana. Amb aquests nous canvis es vol diversificar l'oferta de cursos i adaptar-la als interessos de tots aquells que hi participeu.

Us hi esperem!

Informació i inscripció

Per formalitzar la inscripció, cal posar-se en contacte, com a mínim, quinze dies abans de l'inici del curs, amb l'entitat indicada per a cada curs.

La ICHN disposa d'una assegurança que cobreix totes les seves activitats; per aquest motiu, en fer la inscripció cal que doneu, també, el vostre DNI.

Un cop feta la inscripció, cal fer l'ingrés de la matrícula al compte corrent 2013-0421-50-0200689502 de Caixa Catalunya, a nom de la ICHN, on ha de constar el nom de l'alumne i el codi del curs. El pagament s'haurà de realitzar en el termini màxim de tres dies a comptar de la data d'inscripció. Altrament, la inscripció quedarà anul·lada.

En el cas que una persona ja inscrita vulgui anul·lar la inscripció, només recuperarà el 80 % de l'import, sempre que ho sol·liciti amb una

antelació mínima de quinze dies respecte a l'inici del curs.

El nombre de places és limitat i depèn de cada curs. La inscripció es farà per rigorós ordre d'inscripcions, d'acord amb la data de l'ingrés. Hi haurà una llista d'espera per cobrir baixes eventuals o anul·lacions de darrera hora.

La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) i la ICHN van signar un conveni de col·laboració pel qual els membres de la FEEC gaudiran del mateix descompte que els socis de la ICHN.

També gaudiran d'aquest descompte tots els socis de les entitats adherides a la ICHN i els socis de la Societat Catalana de Biologia.

Organització i matrícula

Curs 1. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN i de les entitats mencionades anteriorment és de 58 €, i per a la resta és de 82 €. El curs està limitat a 20 alumnes.

El curs 2 està coorganitzat amb el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN, de les entitats mencionades anteriorment i per als habitants de l'àmbit del Parc és de 25 €, i per a la resta és de 36 €. El curs està limitat a 20 alumnes.

El curs 3 està coorganitzat amb Associació Micològica Joaquim Codina. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN i de les entitats mencionades anteriorment és de 75 €, i per a la resta és de 100 €. El curs està limitat a 12 alumnes.

El curs 4 està coorganitzat amb el Grup Mineralògic Català. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN, i de les entitats mencionades anteriorment (entre les quals, el GMC) és de 15 €, i per a la resta és de 30 €. El curs està limitat a 30 alumnes.

El curs 5 està coorganitzat amb la Xarxa de Custòdia del Territori. La matrícula per a les

persones que són sòcies de la ICHN, de les entitats mencionades anteriorment i les que pertanyen a la XCT és de 58 €, i per a la resta és de 82 €. El curs està limitat a 25 alumnes.

El curs 6 està coorganitzat amb Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i el Consorci de Medi Ambient i Salut Pública de la Garrotxa, SIGMA. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN i de les entitats mencionades anteriorment, i per als habitants de la Garrotxa és de 58 €, i per a la resta és de 82 €. El curs està limitat a 15 alumnes.

El curs 7 està coorganitzat amb Parc de Collserola. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN i de les entitats mencionades anteriorment i per als treballadors del Consorci del Parc de Collserola i per als voluntaris de Collserola és de 25 €, i per a la resta és de 36 €. El curs està limitat a 25 alumnes.

El curs 8 està coorganitzat amb Objectiu Natura. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN i de les entitats mencionades anteriorment (entre les quals, ON) és de 58 €, i per a la resta és de 82 €. El curs està limitat a 25 alumnes.

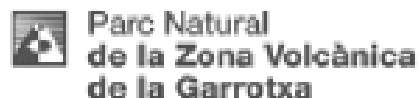
Curs 9. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN i de les entitats mencionades anteriorment és de 58 €, i per a la resta és de 82 €. El curs està limitat a 20 alumnes.

El curs 10 està coorganitzat amb el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. La matrícula per a les persones que són sòcies de la ICHN i de les entitats mencionades anteriorment i per als habitants dels municipis de l'àmbit del Parc és de 58 €, i per a la resta és de 82 €. El curs està limitat a 25 alumnes.

Altres informacions d'interès

El preu de la matrícula dels cursos inclou l'assistència a les sessions teòriques i pràctiques impartides pel professorat, la documentació i l'assegurança per accident o danys a tercers. El transport no hi és inclòs. Els cursos de cap de

Hi col·laboren:

Organitza:

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona
Telèfon 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/l: <http://ichn.iec.cat>

setmana també inclouen l'allotjament i l'esmorzar de diumenge; la resta d'apats es poden reservar en el moment de fer la inscripció i pagar-los al principi del curs, o bé portar-se'ls cadascú.

Pel que fa al transport, cal que digueu si teniu places lliures al cotxe, si us en cal trobar o si veniu amb transport públic per poder planificar els desplaçaments durant el curs.

En funció de les condicions climatològiques cal portar l'equipament adequat (roba d'abric, impermeable, aigua, protecció solar, etc.). Tractant-se, majoritàriament, de cursos de camp cal portar la roba i el calçat adequats.

Calendari dels cursos

3 i 4 d'octubre de 2009. Montseny. *Introducció al coneixement de les coníferes*. **Codi 01/10.**

24 d'octubre de 2009. Sant Llorenç del Munt. *Biologia i hàbitats dels Líquens*. **Codi 02/10.**

7 i 8 de novembre de 2009. Banyoles. *Fotografiar bolets*. **Codi 03/10.**

16, 19, 23 i 26 de novembre de 2009. Barcelona. *El món dels cristalls*. **Codi 04/10.**

17 i 18 d'abril de 2010. Vic. *Eines pel seguiment i avaluació dels acords de custòdia del territori*. **Codi 05/10.**

15 i 16 de maig de 2010. Garrotxa. *Metodologies de prospecció d'invertebrats terrestres i dulciaqüícoles*. **Codi 06/10.**

5 de juny de 2010. Collserola. *Bernats, polls de moro i altres xinxes. Coneixement dels heteròpters del Parc de Collserola*. **Codi 07/10.**

12 i 13 de juny de 2010. Vacarisses. *Fotografia d'Odonats*. **Codi 08/10.**

19 i 20 de juny de 2010. Planes de Son. *Geomorfologia de l'alta muntanya: modelats heretats i dinàmica actual als Pirineus*. **Codi 09/10.**

3 i 4 de juliol de 2010. Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. *Pautes i eines per comprendre i interpretar el paisatge actual pirinenc, (re)modelat durant els darrers mil·lennis*. **Codi 10/10.**

Introducció al coneixement de les coníferes

Dates

3 i 4 d'octubre de 2009

Professorat

EVARIST MARCH, botànic.

Programa

Dissabte

10.00 h. Presentació
10.30 - 12.30 h. Introducció a les coníferes; descripció principals caràcters, descripció de les principals famílies i claus d'identificació, principals usos, bibliografia.
12.30 - 18.00 h. Sortida de camp per identificar les coníferes de terra baixa i recol·lecció de material d'estudi.

Diumenge

9.00 - 14.00 h. Sortida de camp per identificar les coníferes de muntanya mitjana i principals espècies exòtiques. Recol·lecció de material de camp.
14.00 - 15.30 h. Dinar.
15.30 - 17.00 h. Identificació de mostres i ús de guies per a identificació. Conclusions i cloenda.

Cal que porteu

Equipament i calçat habitual per sortir al camp, lupa (no imprescindible), guia de camp d'arbres i arbustos, bosses de plàstic o pots per a prendre mostres o fulls de diari per fer herbari.

Lloc de trobada

A l'estació de Sant Celoni, a les 9.30 del matí.

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

Biologia i hàbitats dels líquens. Reconeixement dels macrolíquens del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Dates

24 d'octubre de 2009

Professorat

ANTONI GÓMEZ, biòleg.

Programa

Sessió teòrica de 3h (presentació amb ppt)
S'explicarà què són els líquens, com creixen, quines formes presenten i com es reproduïxen.

Sessió de camp 4h

Amb l'objectiu de localitzar els macrolíquens en el seu ambient natural. Es comentaran les característiques principals que ajudaran a identificar els líquens més freqüents.

Cal que porteu

Lupa de camp (x10-20)

Lloc de trobada

A les 9.30, al Centre d'Interpretació del Coll d'Estenalles Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (punt quilomètric 14,8 de la carretera de Terrasa a Mura i Navarcles).

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

Fotografiar bolets

Dates

7 i 8 de novembre de 2009

Professorat

MIQUEL ÀNGEL PÉREZ DE-GREGORIO, micòleg i fotògraf de natura amateur i ALBERT MASÓ, biòleg i fotògraf de natura.

Programa

Dissabte

10 - 14 h. Conceptes fonamentals; elecció de l'equip adequat; ràtio i profunditat de camp; elements i accessoris de treball; tècniques d'estudi; macro de camp.

14 - 16 h. Dinar de camp.

16 - 20 h. Sessió pràctica: manipulació dels bolets i muntatge i utilització dels diversos accessoris.

Diumenge

9 a 14 h. Sortida al camp per posar en pràctica tot el que s'ha explicat i es mostrarà la millor manera d'obtenir imatges de bolets de prop amb l'equip fotogràfic, obtenint fotografies amb els accessoris especials.

Cal que porteu

Càmera fotogràfica i accessoris per a fer macro, com ara trespeus, flaixos, fons, etc. Però els professors també portaran diversos elements que els alumnes podran utilitzar.

Lloc de trobada

A les 9.30 h, a l'alberg de Banyoles.

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

El món dels cristalls. Iniciació a la morfologia cristal·lina

Dates

16, 19, 23 i 26 de novembre de 2009

Professorat

CARLES CURTO, conservador de Mineralogia del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Programa

16 de novembre de 2009, de 19.30 a 21 h.

Introducció a la cristal·lografia: elements cristal·logràfics i sistemes cristal·lins; cristall ideal – cristall real; poliedres cristal·lins.

19 de novembre de 2009, de 19.30 a 21 h.

Sistemes *triclínic*, *monoclínic*, *ròmbic* i *tetragonal*; formes simples, combinacions i macles; cristalls ideals i reals en aquests sistemes; deformacions més comunes, formes de creixement i cristalls parcials.

23 de novembre de 2009, de 19.30 a 21 h.

Sistemes *trigonal* i *hexagonal*; formes simples, combinacions i macles; cristalls ideals i reals en aquests sistemes; deformacions més comunes, formes de creixement i cristalls parcials.

26 de novembre de 2009, de 19.30 a 21 h.

El sistema *cúbic*, una geometria complexa; formes simples, combinacions i macles; cristalls ideals i reals del sistema *cúbic*; deformacions més comunes, formes de creixement i cristalls parcials; discussió i resolució de dubtes i aclariment de conceptes.

Cal que porteu

Minerals cristal·litzats de mida suficient per a ser observats a ull nu.

Lloc de celebració

Sala Pi i Sunyer de l'Institut d'Estudis Catalans. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona.

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

Eines pel seguiment i avaluació dels acords de custòdia del territori

Dates

17 i 18 d'abril de 2010

Professorat

EQUIP TÈCNIC DE LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI.

Programa

Dissabte

10.15 - 10.45 h. Introducció i presentació.
10.45 - 12.00 h. Oportunitats i reptes de la custòdia del territori: la importància del seguiment i l'avaluació dels acords de custòdia.
12.00 - 14.00 h. Disseny i negociació dels acords de custòdia: la base per a una bona avaluació.

14.00 - 16.00 h. Dinar.

16.00 - 17.30 h. Presentació del protocol de seguiment dels acords de custòdia: document i aplicatiu *Access*.

18.00 - 19.30 h. Estratègies i mètodes d'avaluació. Plans de gestió de finques. Idees i mètodes.
19.30 - 21.30 h. Sopar lliure.

21.30 h. (Opcional) Visita al laboratori de la XCT. Exemples internacionals de seguiment d'acords de custòdia.

Diumenge

9.30 - 15.00 h. Visites a diferents finques en custòdia on es veuran exemples de diferents models d'acords, estratègies de custòdia, i es realitzarà un exemple pràctic de seguiment.

15.00 - 17.00 h. Dinar de camp.

17.00 - 18.00 h. Conclusions i avaluació del curs.

Cal que porteu

Lloc de trobada

Es concretarà en fer la preinscripció.

Informació i preinscripció

Montse Camps, Xarxa de Custòdia del Territori. C. de la Sagrada Família, 7; 08500 Vic; De dilluns a dijous, de 9 a 14 h i de 15 a 18 h; divendres, de 9 a 15 h. Demaneu per Montse Camps. Tel. 93 886 61 35; a/e: mcamps@custodiaterritori.org.

Metodologies de prospecció d'invertebrats terrestres i dulciaquícies

Dates

15 i 16 de maig de 2010

Professorat

EDUARDO MATEOS, Dept. de Biologia Animal. Facultat de Biologia, UB.

Programa

Dissabte

10.00 - 12.00 h. Introducció als invertebrats terrestres i dulceaquícies: quins són i on viuen.
12.00 - 14.00 h. Introducció a les metodologies de prospecció d'invertebrats terrestres i dulceaquícies.

14.00 - 15.00 h. Dinar de camp.

15.00 - 17.00 h. Aplicació de tècniques de prospecció d'invertebrats terrestres.

17.00 - 19.00 h. Aplicació de tècniques de prospecció d'invertebrats dulceaquícies.

19.00 - 20.00 h. Discussió de les metodologies aplicades al camp.

20.00 - 21.30 h. Sopar.

21.30 - 23.00 h. Aplicació de tècniques de prospecció d'invertebrats terrestres nocturns.

Diumenge

10.00 - 13.00 h. Anàlisi al laboratori del material capturat amb l'aplicació de les tècniques de prospecció.

13.00 - 14.00 h. Discussió final i conclusions.

Cal que porteu

Llanterna, llibreta de camp i comptafils.

Lloc de trobada

A les 9.30 h, a Can Jordà.

Informació i preinscripció

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Can Jordà; 17811 Santa Pau (la Garrotxa). De dilluns a divendres, de 9 a 14 h. Demaneu per Eva Calm. Tel.: 972 264 666; fax: 972 265 567; a/e: eva.calm@gencat.cat.

Bernats, polls de moro i altres xinxes. Coneixement dels heteròpters del Parc de Collserola

Dates

5 de juny de 2010

Professorat

MARTA GOULA i LUÍS MATA, biòlegs, Facultat de Biologia, Dept. Biologia Animal, UB.

Programa

9.30 h. Breu presentació: objectius i logística.
10.00 - 13.30 h. Treball de camp. Es tractarà de prospectar tants hàbitats diferents com sigui possible dins l'horari disponible, aplicant diferents mètodes de captura d'heteròpters a la vegetació i al sòl: mànegues entomològiques, paraigües japonès, observació directa. Procés de captura: localització, ús de l'aspirador entomològic, conservació en tub de vidre i etiquetatge, transport. La finalitat és recol·lectar la màxima diversitat possible d'heteròpters de cara al treball de laboratori.
13.30 - 14.30 h. Dinar de camp a Can Coll.
14.30 - 19.00 h. Treball de laboratori. Preparació del material capturat segons les tècniques pròpies de l'entomologia per tal d'aconseguir una petita col·lecció base de xinxes de camp. Tot seguit reconèixer a la lupa binocular les parts principals d'aquests insectes que faran falta per utilitzar les claus de determinació fins a família, i si és possible fins a espècie. Finalment, confecció de l'inventari dels heteròpters capturats per hàbitats. Altres possibles activitats complementàries: dissecció per estudi de peces genitals masculines, dissecció per a estudi de les peces bucals, preparació d'ales.

Cal que porteu

Motxilla per guardar/transportar el material. Contafils o petita lupa de camp, pots de vidre petits, llapis per escriure les etiquetes.

Lloc de trobada

A les 9.30 h, a Can Coll (Parc de Collserola)

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

Fotografia d'odonats

Dates

12 i 13 de juny de 2010

Professorat

PERE LUQUE, MANUEL SORIA i JOSÉ MANUEL SESMA, biòlegs i fotògrafs de natura.

Programa

Dissabte

9.00 - 10.00 h. Sessió teòrica. Introducció a la biologia dels odonats.
10.00 - 11.00 h. Sessió teòrica. Fotografia amb càmera reflex digital.
11.00 - 14.00 h. Sessió de camp: Observació d'odonats i presa de contacte amb la fotografia.
14.00 - 16.00 h. Dinar de camp.
16.00 - 18.00 h. Sessió de camp: Observació d'odonats i presa de contacte amb la fotografia.
18.00 - 19.00 h. Sessió teòrica. Taxonomia dels odonats de Catalunya
19.00 - 20.00 h. Sessió teòrica. Fotografia d'odonats.
20.00 - 22.00 h. Sopar
22.00 h. Optatiu: fotografia nocturna d'insectes.

Diumenge

9.00 - 10.00 h. Sessió teòrica. Taxonomia dels odonats de Catalunya - 2a part.
10.00 - 11.00 h. Sessió teòrica. Fotografia d'odonats - 2a part.
11.00 - 16.00 h. Sessió de camp: Fotografia d'odonats.
16.00 - 17.00 h. Dinar de camp.
17.00 - 19.00 h. Projectió i comentari de les fotografies realitzades.

Cal que porteu

Càmera fotogràfica i si es tenen, accessoris (trespeus, flashos, etc). Calçat per ficar-se a l'aigua.

Lloc de trobada

A les 9 h, a la plaça de l'Ajuntament de Vacarisses.

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

Geomorfologia de l'alta muntanya: modelats heretats i dinàmica actual als Pirineus

Dates

19 i 20 de juny de 2010

Professorat

JOSEP VENTURA, geògraf.

Programa

Dissabte

10.00 h. Presentació general del curs.
11.00 - 14.30 h. Sortida de camp 1: Les Planes de Son, Campolado i Pla de la Font-Coll de Fogueruix (vall de Son): estudi de les formes i dipòsits glacials i periglacials a la zona; visió i interpretació general del paisatge a la muntanya mitjana del Pirineu (per sota dels 2.000 m)
16.30 - 20.00 h. Sortida de camp 2: Cerbi, Auròs i Unarre (vall d'Unarre): estudi de les formes i dipòsits glacials, glacio-lacustres i fluvio-glacials a la zona; reconstrucció de l'ocupació glacial a les valls d'Àneu durant la darrera glaciació.
20.00 h. Sessió teòrica i comentaris entorn de les dues sortides de camp.

Diumenge

8.00 h. Sortida de camp 3. Recorregut en funció de la meteorologia i de les característiques dels assistents al curs, començant a les Ares (la Bonaigua) o borda Perosa (Ribera d'Isil). Estudi de les formes i dipòsits glacials i periglacials. Tractament especial a les formes d'erosió glacial, a les morrenes i geleres rocalloses de les zones altes i a la dinàmica periglacial actual a l'alta muntanya. Visió i interpretació general del paisatge a l'alta muntanya del Pirineu (2.000 m - 3.000 m).

Cal que porteu

Roba i calçat adequats per l'alta muntanya, llibreta de camp, prismàtics i equip fotogràfic.

Lloc de trobada

A les 10 h, al Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible dels Pirineus. Les Planes de Son.

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. Carrer del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180; a/e: ichn@iec.cat.

Pautes i eines per comprendre i interpretar el paisatge actual pirinenc, (re)modelat durant els darrers mil·lennis

Dates

3 i 4 de juliol de 2010

Professorat

JOAN MANUEL SORIANO, coordinador del GRAMP (Grup de Recerca en Àrees de Muntanya i Paisatge) i membres d'aquest grup.

Programa

Dissabte

10.00 - 11.00 h. Sessió teòrica: mètodes i tècniques per a l'estudi del paisatge del passat.
11.00 - 21.00 h. Sortida de camp a la Ribera de Llacs i la vall de Casesnoves

14.00 a 15.00 h. Dinar de camp.

15.00-21.00 h. Continuació de la sortida.

Diumenge

9:00-14:00 h. Sortida de camp a la Ribera de Sant Nicolau.

Cal que porteu

Roba i calçat adequats per l'alta muntanya, llibreta de camp, prismàtics i equip fotogràfic.

Lloc de trobada

A les 10 del matí, a la Casa del Parc Nacional de Boí. Carrer de les Graieres, 2 25528 Boí.

Informació i preinscripció

Casa del Parc Nacional de Boí. Carrer de les Graieres, 2 25528 Boí. De dilluns a divendres, de 9 a 13 h i de 15.30 a 18.45 h. Demaneu per Josep Maria Rispa. Tel.: 973 696 189; fax: 973 696 154. A/e: jrispa@gencat.cat.